
Ämne:

Synpunkter om tidigare avslut av elcertifikatsystemet

Skickat: den 22 januari 2025 14:40

Till: elcertifikat <elcertifikat@energimyndigheten.se>

Elcertifikatsystemet har varit mycket framgångsrikt för alla inblandade parter, inklusive slutkonsumenter som finansierar det. Staten har uppnått sina uppsatta mål till lägsta kostnad och snabbare än förväntat. Aldrig tidigare har så mycket ny förnybar kraftproduktion byggts som under detta systems livstid.

En grundläggande affärsförutsättning för elcertifikatsystemet är statens löfte om att annullera ett visst antal elcertifikat. Detta löfte har gjort det möjligt för staten att successivt höja målet och justera antalet elcertifikat som ska annulleras. Statens förpliktelse har klarat blocköverskridande regeringar och finans-, statsskuldskrisen och varit en stabil och långsiktig förutsättning för systemet, delvis eftersom det ekonomiska åtagandet ligger utanför statsbudgeten. Tack vare denna stabilitet har staten kunnat avvisa aktörers krav på intervention vid låga elcertifikatpriser. Priset på elcertifikat är en marknadsfråga, medan annulleringen är statens åtagande.

Förtida avveckling av elcertifikaten är möjlig, men grundprincipen om att annullera enligt det 20-åriga löftet bör respekteras. Ett alternativ är att höja kvoterna så mycket som möjligt och avsluta när det utlovade antalet elcertifikat har annullerats. Dock kan kvoterna inte kan höjas till 100% utan att systemet blir kort (brist på elcert), men några års avkortning kan ändå uppnås.

Att avvika från grundprincipen att annullera ett visst antal elcertifikat skulle undergräva förtroendet för staten som garant för ett stödsystem. Ett lösa in framtida elcertifikat kommer medföra betydande kostnader för staten och framförallt svårigheten att värdera dessa. Producenter som vill undvika administrationen kan själva välja att lämna systemet redan idag medan elleverantörer tar ut påslag för hanteringen. Myndigheterna tar ut avgifter och moms, vilket finansierar deras arbete. Frågan är vem som egentligen har intresse av att avveckla systemet i förtid? Om förtida avveckling väljs bör det tydligt visas att det är mer kostnadseffektivt. Att avsluta systemet rakt av utan compensation skulle underminera förtroendet för framtida styrmedel med staten som garant.

Vår etablerade marknadsplats, verksam sedan elcertifikatsystemets början, kan eventuellt användas för en marknadsprissatt förtida avveckling genom köp av nya virtuella forwardprodukter. Dessa nya virtuella forwardprodukter innebär direktannullering, utan fysisk leverans, vid genomförd affär. Det blir således ett nytt instrument för myndigheterna att uppfylla det grundläggande åtagandet. Det skiljer sig från befintliga forwardprodukter som innebär framtida leverans av elcertifikat till ett förutbestämt pris. De nuvarande producenterna kan agera säljare och priset fastställs i marknaden. Ett ekonomiskt incitament för att köpa så billigt som möjligt behöver utformas noggrant.

Svensk Kraftmäklings AB (SKM) skulle kunna fungera som ombud för Energimyndigheten i denna inköpsprocess. Systemet skulle avslutas när det totala antalet elcertifikat har annullerats, inklusive de nya forwardprodukterna med virtuell leverans.

Ett annat intressant alternativ att utreda är auktioner, där SKM har erfarenhet genom sitt arbete med EPAD-auktioner för Svenska Kraftnät sedan februari 2023. Auktioner kan utgöra ett effektivt sätt att köpa upp nödvändig volym till lägsta kostnad för att avsluta systemet tidigare. Antag att myndigheterna, gemensamt eller var för sig, åtar sig att varann vecka köpa x TWh till vilka producenterna kan lämna bud. Priset fastställs som ett marginalpris (pay as clear). När totalt antal elcert annullerats avslutas systemet.

Vi ser fram emot vidare diskussioner och utredningar kring dessa förslag.

Vänliga hälsningar
Peter

PETER CHUDI
Vice President

SVENSK KRAFTMÄKLING AB